

HARRAN ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE/FİNANS DERSLERİNDEKİ BAŞARI DÜZEYİNİN MEZUNİYET SONRASI İŞ TERCİHLERİNE ETKİSİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA *

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİRKOL^a

Ampirik Araştırma
(Empirical Research)

*Muhasebe ve Vergi
Uygulamaları Dergisi*
Nisan 2018; Özel Sayı: 408-431

ÖZ

Günümüzde iyi bir eğitim ilkokuldan başlayıp ortaokul, lise ve üniversiteye kadar devam etmektedir. Üniversite eğitimi bittikten sonra bu kez de meslek arayışları başlamaktadır. Mezunların bir kısmı lisansüstü eğitim ile yollarına devam ederken, büyük bir kısmı da farklı sektörlerde iş arayışına girmektedir. En çok mezun veren fakültelerin başında gelen İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, mezunlarına sunduğu geniş iş alanları ile bazıları için fırsat oluşturmaktadır. Mezunların ne yapacağını bilmemeleri ve işsiz kalmaları nedeniyle bazılarına göre de hayal kırıklığı oluşturabilmektedir.

Çalışmanın amacı Harran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin fakülteyi tercih etmelerinde muhasebe/finans grubu derslerinin etkisini tespit etmek, muhasebe derslerindeki başarı düzeylerini ölçmek ve mezuniyet sonrası iş tercihlerinde muhasebenin ağırlığını belirlemektir.

Çalışma, Harran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme, İktisat, Kamu Yönetimi ve Maliye bölümleri son sınıfında okuyan 447 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilere muhasebe/finans derslerindeki başarı durumu ve mezuniyet sonrası hedefleri ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Anketi cevaplayan 447 öğrencinin demografik özellikleri ile muhasebe derslerindeki başarı durumu ve mezuniyet sonrası hedefleri arasında farklılıklar olup olmadığı incelenmiş ve bir takım farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Muhasebe, Finans, Muhasebe Eğitimi, Finansal Başarı

JEL Kodları: M40, M41.

* Bu makale, 13-17 Aralık 2017 tarihinde Erzurum'da düzenlenen 4.Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresinde sunulmuş olan özet bildirinin genişletilmiş tam metnidir.

^a Harran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

A STUDY ON THE EFFECT OF THE SUCCESS OF HARRAN UNIVERSITY FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES STUDENTS IN ACCOUNTING AND FINANCE COURSES ON JOB PREFERENCES AFTER GRADUATION

ABSTRACT

Nowadays good education starts from primary school and continues to junior high school, high school and university. While some of the graduates continue their way through post-graduate education, most of them are in search of jobs in different sectors. The Faculty of Economics and Administrative Sciences, which is at the forefront with the number of graduates, creates job opportunity for some with a wide range of business areas offered to its graduates. But it can cause disappointment for some because their graduates do not know what to do and remain unemployed.

Purpose of the study is to determine the effect of the courses of accounting/finance in the faculty preferences of Harran University Faculty of Economics and Administrative Sciences students, to measure the success levels in the accounting courses and to determine the role of accounting in post graduate business preferences.

The study was carried out by 447 students who attended Harran University Faculty of Economics and Administrative Sciences in the last year of Business Administration, Economics, Public Administration and Public Finance departments. Students were asked questions about success in accounting/finance courses and post-graduation goals. The demographic characteristics of 447 students who answered the questionnaire were examined whether there were any differences between post graduation goals in accounting courses and it is found that there were a number of differences.

Keywords: Accounting, Finance, Accounting Education, Financial Success.

JEL Codes: M40, M41.

1. GİRİŞ

Öğrencilerin üniversite tercihlerini bilinçli yapmaları; tercih ettikleri bölümün müfredatı, mezuniyet sonrası iş imkânları gibi unsurları bilmeleri ile ilişkilidir. Başkasının zorlaması ile değil, kendi isteği ile bilinçli olarak seçtiği bölümde okuyan öğrencilerin başarıları da nispeten artmakta, okuduğu bölümü seven ve göreceği dersler hakkında ön bilgisi olan öğrencilerin mezuniyet sonrası hedefleri de erkenden şekillenmektedir.

Muhasebe dersleri özellikle İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) bünyesindeki bazı bölümlerde yoğun olarak okutulmaktadır. Genellikle mantığa ve matematiksel zekâyâ dayanan bu dersleri ticaret lisesi vb. liselerden gelen öğrenciler daha önceden gördükleri için çok fazla zorlanmamaktadırlar. Dersi ilk kez alanlar ve dersin mantığını kuramayan öğrenciler ise başlangıçta zorlanmakta, daha sonra ise genellikle derslerde başarı göstermektedirler. Muhasebe/finans grubu derslere ilgi duyan ve kendini özellikle muhasebe/finans alanında geliştirmek isteyen öğrenciler bu

derslere daha fazla ağırlık vererek kariyerlerine muhasebeci, denetçi, finans uzmanı vb. unvanlarla devam etmek istemektedirler.

Çalışmamızın amacı, muhasebe/finans grubu derslerin öğrencilerinin üniversite tercihlerine etkisini tespit etmek ve üniversiteyi kazandıktan sonra bu derslere ait başarı düzeylerini ölçmektir. Ayrıca öğrencilerin almış oldukları muhasebe/finans grubu derslerin mezun olduktan sonra muhasebe ağırlıklı bir sektörde çalışmak isteyip istememelerine etkisi de analiz edilecektir.

Bu amaçla Harran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi son sınıfta okuyan 477 öğrenciye anket uygulanmıştır. Anket sonuçları istatistiksel analiz yöntemleri ile test edilmiş ve muhasebe/finans grubu derslere olan ilgi ve başarının mezuniyet sonrasındaki kariyer hedeflerini nasıl etkilediği analiz edilmeye çalışılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Bahar (2002) çalışmasında üniversite öğrencilerinin bir takım sosyal ve ekonomik seviyeleri ile tercih ettikleri fakülte arasındaki ilişkiyi tespit etmek açısından Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi ve İİBF öğrencisi 2562 kişiye anket uygulamıştır. Çalışmanın sonucunda, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin sosyal ve ekonomik seviyelerinin, Tıp ve İİBF öğrencilerinden daha düşük olduğu, Tıp ve İİBF öğrencilerinin sosyal ve ekonomik seviyelerinin ise, birbirlerine benzediği görülmüştür. Öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim düzeyi, anne ve babalarının meslekleri ile aylık gelir seviyeleri, kardeş sayıları, ailenin devamlı ikamet ettiği yer ve öğrencinin öğrenimi boyunca kaldığı yer ve okul türü arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Sarıkaya ve Khorshid (2009) çalışmalarında Ege Üniversitesine yeni kayıt yaptıran 1000 öğrenciye anket uygulamışlardır. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin %33.5'i başkasının tavsiyesi ile, %34.4'ü başka seçeneği olmadığından dolayı, %39.6'sı meslekle ilgili fırsatlardan faydalanmak için, %41.6'sı ise meslekle ilgili pozitif görüşlerinden dolayı okudukları bölümü seçtikleri görülmüştür. Ayrıca, tercih sırasının, anne eğitim seviyesinin, aldıkları puan ve puan türünün de öğrencilerin meslek tercihini etkilediği tespit edilmiştir. Umutsuzluk ve başkalarının tavsiyesi ile mesleğini tercih etme oranının, mesleğini en son sıralarda tercih edip kazanan öğrencilerde diğerlerine oranla daha yüksek olduğu analiz edilmiştir.

Öztürk ve İlman (2015) çalışmalarında lisans eğitimi devam etmekte olan öğrencilerin bölümü tercih etme sebepleri, beklentileri ile bölümlerinden memnun olma seviyelerini ölçmek amacıyla 95'i Ankara Üniversitesi Sağlık

Kurumları Yöneticiliği bölümünde, 55'i ise Gazi Üniversitesi Sağlık Kurumları İşlemeciliği bölümünde okuyan toplam 150 öğrenciye anket uygulamışlardır. Çalışmanın sonunda; öğrencilerin bölümü seçmelerindeki en önemli sebebin mezuniyet sonrası bir işe yerleşme beklentisi olduğu, %50'ye yakın bir kısmının üniversiteleri ve bölümlerini sevdiğikleri, bölümlere yönelik beklenti ve motivasyonlarının üst düzeyde olduğu ve beklenti ile motivasyon arasında ilişki bulunduğu tespit edilmiştir.

Çarıkçı (2017) çalışmasında Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans ve lisans düzeyinde muhasebe eğitimi gören 960 öğrenciye anket yapıp, öğrencilerin muhasebe bölümüne yönelik motivasyonlarını ve muhasebe bölümü tercihinde etkili olan faktörlerin motivasyonları üzerindeki etkilerini tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin muhasebe bölümü tercih etmelerinde üç faktörün etkili olduğu belirlenmiştir. Bunlar muhasebe mesleğinin cazibesi, meslek lisesi ve bilinç dışı faktörler olup muhasebe mesleğinin cazibesi boyutunun öğrenci motivasyonu üzerinde güçlü bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan öğrencilerin motivasyonlarının cinsiyete ve öğretim türüne göre farklılaşmadığı, mezun oldukları lise, öğrenim gördükleri okul türü ve muhasebe bölümünü isteyerek tercih edip etmedikleri değişkenlerine göre farklılaştığı ortaya konulmuştur.

Akar (2014) çalışmasında Uludağ Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ve Balıkesir Üniversitesi İİBF öğrencilerinin üniversite tercihi yaparken önemsedikleri hususları incelemek amacıyla 450 kişiye anket uygulamıştır. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin en fazla dikkate aldıkları hususların akademik saygınlık, üniversitenin coğrafi konumu ve üniversiteye ulaşmakta kullanılan bilgi olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin tercih yaparken üniversitelerde görev yapan öğretim elamanlarının isim ve özgeçmişlerini ise dikkate almadıkları tespit edilmiştir.

Nakiboğlu (2017) çalışmasında İktisat Bölümünde eğitim gören öğrencilerin iktisat bölümünü seçme nedenlerini ve bölümün beklentilerini karşılama düzeyini incelemek amacıyla Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nde eğitim gören 503 öğrenciye anket uygulamıştır. Çalışmanın sonucunda iktisat bölümünde eğitim gören öğrenciler, çok fazla nedenin bileşimi sonucunda iktisat bölümünü seçtikleri ve iktisat bölümünün beklentilerini büyük oranda karşıladığı ortaya konulmuştur. Öğrencilerin seçimlerinde ve beklentilerinin karşılanmasında öğrenim şekillerine göre farklılaşma bulunmazken, diğer değişkenler olan cinsiyet, yaş ve sınıflarına göre farklılaşmalar olduğu saptanmıştır.

Durer ve diğeri (2009) çalışmalarında işletme bölümünde okuyan öğrencilerin muhasebe meslek seçimlerine etki eden unsurları ve kariyerine muhasebe ile devam etmek isteyenler ile muhasebe dışında bir alanda devam etmek isteyenler arasında bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesinde okuyan 504 öğrenciye anket uygulamışlardır. Çalışmanın sonucunda, kariyerine muhasebe alanında devam etmek isteyenler ile muhasebe dışında bir alanda devam etmek isteyenler arasında bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN AMAÇ VE YÖNTEMLERİ

Bu kısımda araştırmanın amacı ve önemi, araştırmanın kapsamı ve örnekleme, araştırmanın hipotezleri konuları ele alınacaktır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmanın amacı Harran Üniversitesi İİBF bölümü İktisat, İşletme, Maliye ve Kamu Yönetimi bölümü son sınıf öğrencilerinin muhasebe/finans grubu derslere ilgisi ile başarı durumlarının mezuniyet sonrası iş tercihlerine etkisini ölçmektir. Öğrencilerin muhasebe/finans grubu derslere bakış açıları ve ilgileri, derslerde zorlanıp zorlanmadıkları, mezuniyet sonrası muhasebe alanına yönelip yönelmeme durumlarının tespit edilmesi, bu konuda alınacak önlemler ve yapılacak tavsiyeler açısından önem arz etmektedir.

Bu amaçla parametrik karşılaştırma testlerinden iki gruplu karşılaştırmalarda t testinden; ikiden fazla grup karşılaştırmalarında tek yönlü varyans (ANOVA) analizinden yararlanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Örnekleme

Araştırmanın ana kümesini Harran Üniversitesi İİBF 4. Sınıfta okuyan 581 öğrenci oluşturmaktadır. 500 evren büyüklüğünde ve 0,05 örnekleme hatası için 217 örneklem sayısı yeterli olacaktır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Bu nedenle 447 adet anket ile gerçekleştirilen analiz sonuçları araştırmanın amacını karşılamaktadır.

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

Öğrencilerin mezuniyet sonrası iş tercihleri ile aşağıdaki değişkenler arasındaki ilişkiler hipotezlerin oluşturulmasında esas alınmıştır. Bu değişkenler:

- Öğrencilerin muhasebe/finans grubu derslerdeki başarı düzeyi
- Öğrencilerin cinsiyeti

- Öğrencilerin öğrenim türü
- Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün türü
- Ailenin gelir düzeyi

Hipotezler aşağıdaki gibi oluşturulmuştur:

H₁: Mezuniyet sonrası iş tercihleri ile muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1a}: Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1b}: Mali müşavir olmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1c}: Akademisyenliği düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1d}: KPSS A grubuna hazırlanmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1e}: KPSS B grubuna hazırlanmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1f}: Kamu sektöründe çalışmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1g}: Özel sektörde çalışmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H_{1h}: Kendi işini kurmayı düşünmekle, muhasebe/finans grubu derslerindeki başarı düzeyi arasında farklılık vardır.

H₂: Mezuniyet sonrası iş tercihleri ile cinsiyet arasında farklılık vardır.

H_{2a}: Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.

H_{2b}: Mali müşavir olmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.

H_{2c}: Akademisyenliği düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.

H_{2d}: KPSS A grubuna hazırlanmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.

H_{2e}: KPSS B grubuna hazırlanmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.

H_{2f}: Kamu sektöründe çalışmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.

- H_{2g}: Özel sektörde çalışmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.
- H_{2h}: Kendi işini kurmayı düşünmekle, cinsiyet arasında farklılık vardır.
- H₃: Mezuniyet sonrası iş tercihleri ile öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3a}: Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3b}: Mali müşavir olmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3c}: Akademisyenliği düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3d}: KPSS A grubuna hazırlanmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3e}: KPSS B grubuna hazırlanmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3f}: Kamu sektöründe çalışmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3g}: Özel sektörde çalışmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H_{3h}: Kendi işini kurmayı düşünmekle, öğrenim türü arasında farklılık vardır.
- H₄: Mezuniyet sonrası iş tercihleri ile öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4a}: Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4b}: Mali müşavir olmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4c}: Akademisyenliği düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4d}: KPSS A grubuna hazırlanmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4e}: KPSS B grubuna hazırlanmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4f}: Kamu sektöründe çalışmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.
- H_{4g}: Özel sektörde çalışmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.

H₄h: Kendi işini kurmayı düşünmekle, öğrenim görülen bölümler arasında farklılık vardır.

H₅: Mezuniyet sonrası iş tercihleri ile gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅a: Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅b: Mali müşavir olmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅c: Akademisyenliği düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅d: KPSS A grubuna hazırlanmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅e: KPSS B grubuna hazırlanmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅f: Kamu sektöründe çalışmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅g: Özel sektörde çalışmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

H₅h: Kendi işini kurmayı düşünmekle, gelir düzeyi arasında farklılık vardır.

4. BULGULAR

Bu kısımda demografik bilgiler, öğrencilerin muhasebe/finans derslerindeki başarı düzeyleri, öğrencilerin mezuniyet sonrası ile ilgili düşünceleri ve hipotezlerin test edilmesi konuları ele alınacaktır.

4.1 Demografik Bilgiler

Ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerine bakıldığında okuyanlar 234 kişinin (%52,3) örgün öğretimde, 213 kişinin (%47,7) ise ikinci öğretimde okudukları görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin 211'i kadın (%47,2), 236'sı (52,8) erkektir.

Tablo-1: Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Bilgiler

	SIKLIK	%		SIKLIK	%
CİNSİYET			ÖĞRENİM TÜRÜ		
KADIN	211	47,2	ÖRGÜN	234	52,3
ERKEK	236	52,8	İKİNCİ ÖĞRETİM	213	47,7

TOPLAM	447	100,0	TOPLAM	447	100,0
AİLE GELİRİ			MUHASEBE/ FİNANS DERSLERİNDE BAŞARI DÜZEYİ		
1000 TL VE ALTI	140	31,3	BAŞARILI	71	15,9
1001-3000 TL ARASI	244	54,6	BAŞARISIZ	376	84,1
3000 TL VE ÜZERİ	63	14,1	TOPLAM	447	100,0
TOPLAM	447	100,0			
BÖLÜM					
İKTİSAT	88	19,7			
İŞLETME	121	27,1			
MALİYE	111	24,8			
KAMU YÖNETİMİ	127	28,4			
TOPLAM	447	100,0			

Muhasebe/finans grubu derslerde başarılı olduğunu düşünenler 71 kişi (%15,9), başarısız olduğunu düşünenler 376 (%84,1) kişidir. Katılımcıların 88'i (%19,7) İktisat Bölümü, 121'i (%27,1) İşletme Bölümü, 111'i (%24,8) Maliye Bölümü ve 127'si (%28,4) Kamu Yönetimi Bölümü öğrencisidir. Katılımcılardan aile geliri 1000 TL ve altı olanlar 140 kişi (%31,3), 1001 TL -3000 TL arası olan 244 kişi (%54,6) ve 3001 TL ve üzeri olanlar ise 63 kişi (%14,1) dir.

4.2. Öğrencilerin Muhasebe/Finans Derslerindeki Başarı Düzeyleri

Muhasebe/finans dersleri İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerindeki bölümlerin ortak dersleridir. Bu dersler özellikle işletme bölümünün temel derslerinden ikisidir. Tablo 2'de katılımcıların bu derslerdeki başarı durumunun ve bu derslere ilişkin görüşlerinin tespitine yönelik önermeler bulunmaktadır.

Tablo-2: Araştırmaya Katılan Bireylerin Muhasebe/Finans Düzeylerin Yönelik Frekans Dağılımı

Muhasebe/Finans düzeyleri ve bunu kullanabilme kabiliyet değişkenleri	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ort.
	%	%	%	%	%	
Muhasebe/finans derslerinde başarılıyım.	11,9	37,1	20,8	19,2	11,0	2,8031
Muhasebe/finans bilgimi günlük hayatta kullanabiliyorum.	8,7	29,3	22,8	23,5	15,7	3,0805
Aldığım muhasebe/finans dersleri iş hayatı için gereklidir.	34,7	34,7	13,9	9,6	7,2	2,1991
Muhasebe/finans sektörüne olan ilgimden dolayı İİBF'yi tercih ettim.	11,4	17,0	13,0	31,1	27,5	3,4631
Öğrenimin süresince muhasebe/finans alanında staj yapmak pratik bilgimi arttırır.	46,8	32,0	9,6	6,7	4,9	1,9105
Muhasebe/finans alanındaki derslerin bir kısmı uygulamalı yapılmalıdır.	69,4	17,4	5,6	2,5	5,1	1,5660

Puanlama: 1-Kesinlikle Katılıyorum, 5- Kesinlikle Katılmıyorum şeklindedir.

Tablo-2'ye göre frekans ortalaması 1,5660 ile kesinlikle katılıyorum (%69,4) ve katılıyorum (%17,4) seçeneklerinin en fazla işaretlendiği soru “Muhasebe/finans alanındaki derslerin bir kısmı uygulamalı yapılmalıdır.” sorusudur. Bu soruyu 1,9105 frekans ortalaması ile “Öğrenimin süresince muhasebe / finans alanında staj yapmak pratik bilgimi arttırır.” sorusu takip etmektedir. Kesinlikle katılmıyorum (%27,5) ve katılmıyorum (%31,1) seçeneklerinin en fazla işaretlendiği soru ise 3,4631 frekans ortalaması ile “Muhasebe/ finans sektörüne olan ilgimden dolayı İİBF'yi tercih ettim.” sorusudur. Bu soruyu 3,0805 frekans ortalaması ile “Muhasebe/finans bilgimi günlük hayatta kullanabiliyorum.” sorusu takip etmektedir.

4.3. Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası ile İlgili Düşünceleri

Öğrencilerin mezuniyet sonrası ne yapmak istediklerini tespitiye yönelik önermelere verdikleri cevaplar Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo-3: Araştırmaya Katılan Bireylerin Mezuniyet Sonrası Hedeflerinin Ölçümüne Yönelik Frekans Dağılımı

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ort.
	%	%	%	%	%	
Mezun olduğumda muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum.	23,3	25,5	27,1	12,3	11,6	2,6345
Mezun olunca mali müşavir olmayı düşünüyorum.	13,9	21,9	29,3	19,0	15,7	3,0067
Mezun olunca akademisyenliği düşünüyorum.	15,7	20,6	28,9	17,4	17,2	3,0000
Mezun olunca lisansüstü eğitimi düşünüyorum.	16,1	20,8	28,9	16,6	17,4	2,9843
Fakültede almış olduğum dersler KPSS’ye girmem için yeterlidir.	6,0	11,6	11,4	29,5	41,2	3,8834
Mezuniyet sonrası KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	32,2	29,1	16,1	10,7	11,6	2,4036
Mezuniyet sonrası KPSS B Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	33,6	30,9	16,3	9,6	9,2	2,4058
Mezuniyet sonrası kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.	41,8	32,9	13,6	6,3	5,1	1,9978
Mezuniyet sonrası özel sektörde çalışmayı düşünüyorum.	13,6	21,7	35,8	13,9	14,8	2,9439
Mezun olduktan sonra kendi işimi kurmayı düşünüyorum	15,0	16,8	32,0	18,6	17,4	3,0673
Mezuniyet sonrası çalışmayı düşünmüyorum.	7,6	7,4	8,1	17,7	59,1	4,1345
Şuan tek hedefim mezun	26,4	16,3	7,6	17	32,2	3,1236

olabilmek.						
------------	--	--	--	--	--	--

Puanlama: 1-Kesinlikle Katılıyorum, 5- Kesinlikle Katılmıyorum şeklindedir.

Tablo-3'e göre frekans ortalaması 1,9978 ile kesinlikle katılıyorum (%41,8) ve katılıyorum (%32,9) seçeneklerinin en fazla işaretlendiği soru "Mezuniyet sonrası kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum." sorusudur. Bu soruyu 2,4036 frekans ortalaması ile "Mezuniyet sonrası KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum." sorusu takip etmektedir. Kesinlikle katılmıyorum (%59,1) ve katılmıyorum (%17,7) seçeneklerinin en fazla işaretlendiği soru ise 4,1345 frekans ortalaması ile "Mezuniyet sonrası çalışmayı düşünmüyorum." sorusudur. Bu soruyu 3,8834 frekans ortalaması ile "Fakültede almış olduğum dersler KPSS'ye girmem için yeterlidir." sorusu takip etmektedir.

4.4. Hipotezlerin Test Edilmesi

Öğrencilerin mezuniyet sonrası iş tercihleri ile beş değişken arasındaki ilişki bu başlık altında test edilmiştir. Bu değişkenler; öğrencilerin muhasebe/finans derslerindeki başarı düzeyleri, cinsiyetleri, öğrenim türleri, öğrenim gördükleri bölümler ve ailelerinin gelir düzeyidir.

4.4.1. Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefledikleri Meslek Grubu İle Muhasebe/Finans Derslerindeki Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki

Öğrencilerin muhasebe/finans derslerindeki başarı durumları ile mezuniyet sonrası hedefleri arasındaki ilişki t-testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo-4'te yer almaktadır.

Tablo-4: Başarıya Göre t-testi Karşılaştırmaları

		Sayı	Ortalama	Std. Sapma	t	s.d	P
KARŞILAŞTIRMA DEĞİŞKENLERİ							
Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum.	BASARILI	71	2,1831	1,22253	-3,266	445	0,001*
	BASARISIZ	375	2,7200	1,27879			
Mali Müşavir olmayı düşünüyorum	BASARILI	71	2,7042	1,26936	-2,209	445	0,028*
	BASARISIZ	375	3,0640	1,25650			
Akademisyenliği düşünüyorum	BASARILI	71	2,8451	1,32717	-1,091	445	0,276
	BASARISIZ	375	3,0293	1,30063			
KPSS A Grubuna	BASARILI	71	2,2113	1,30838	-1,316	445	0,189

hazırlanmayı düşünüyorum.	BASARISIZ	375	2,4400	1,34880				
KPSS B Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	BAŞARILI	71	2,1972	1,20261	-0,727	445	0,468	
	BASARISIZ	375	2,4453	2,82589				
Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.	BAŞARILI	71	1,8592	1,03228	-1,129	445	0,260	
	BASARISIZ	375	2,0240	1,14554				
Özel sektörde çalışmayı düşünüyorum	BAŞARILI	71	2,7887	1,31926	-1,167	445	0,244	
	BASARISIZ	375	2,9733	1,20353				
Kendi işimi kurmayı düşünüyorum	BAŞARILI	71	3,0282	1,48297	-0,024	445	0,805	
	BASARISIZ	375	3,0747	1,24736				

Tablo-4'e bakıldığında *muhasabe/finans grubu derslerdeki başarı düzeyi* gruplama değişkenine göre bazı karşılaştırmalı değişkenler açısından ortalamalar arası farklılıkların sorgulanması sonucunda;

“*Muhasabe/Finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum.*” diyenlerin muhasabe/finans derslerindeki başarı/başarısızlık durumuna göre %5 ve daha az payında ortalamalar arasında farklılık anlamlı bulunmuştur. H_{1a} hipotezi desteklendi. Buna göre muhasabe/finans derslerinde başarılı olanlar (2,18), başarısız olanlardan (2,72) daha fazla oranda bu sektörde çalışmak isteklerini ifade etmişlerdir.

“*Mali Müşavir olmayı düşünüyorum.*” diyenlerin muhasabe/finans derslerindeki başarı/başarısızlık durumuna göre %5 ve daha az payında ortalamalar arasında farklılık anlamlı bulunmuştur. H_{1b} hipotezi desteklendi. Buna göre muhasabe/finansta başarılı olanların (2,70), başarısız olanlardan (3,06) daha fazla mali müşavir olmak istedikleri ifade edilebilir.

Muhasabe/finans derslerinde başarılı olma ve olmama durumlarının diğer belirtilen değişkenler açısından %5 ve daha az hata payında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır

4.4.2. Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefledikleri Meslek Grubu İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişki

Öğrencilerin muhasabe/finans derslerindeki başarı durumları ile cinsiyetleri arasındaki ilişki t-testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo-5'te yer almaktadır.

Tablo-5: Cinsiyete Göre t-Testi Karşılaştırmaları

KARŞILAŞTIRMA DEĞİŞKENLERİ		Sayı	Ortalama	Std. Sapma	t	s.d	p
Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum.	KADIN	213	2,7251	1,26502	1,414	445	0,158
	ERKEK	234	2,5532	1,29774			
Mali Müşavir olmayı düşünüyorum	KADIN	213	3,0427	1,28103	0,568	445	0,571
	ERKEK	234	2,9745	1,25038			
Akademisyenliği düşünüyorum	KADIN	213	3,1185	1,33459	1,821	445	0,069
	ERKEK	234	2,8936	1,27155			
KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	KADIN	213	2,2796	1,30658	-1,851	445	,065
	ERKEK	234	2,5149	1,36923			
KPSS B Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	KADIN	213	2,0900	1,14495	-2,517	445	0,012*
	ERKEK	234	2,6894	3,44451			
Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.	KADIN	213	1,8483	1,01218	-2,667	445	0,008*
	ERKEK	234	2,1319	1,21055			
Özel sektörde çalışmayı düşünüyorum	KADIN	213	3,0095	1,21886	1,072	445	0,284
	ERKEK	234	2,8851	1,22631			
Kendi işimi kurmayı düşünüyorum	KADIN	213	3,3886	1,19947	5,141	445	0,0001*
	ERKEK	234	2,7787	1,29512			

Tablo-5'e bakıldığında *cinsiyet* gruplama değişkenine göre bazı karşılaştırmalı değişkenler açısından ortalamalar arası farklılıkların sorgulanması sonucunda;

“KPSS B Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum sorusuna verilen cevaplar cinsiyete göre %5 ve daha az hata payında ortalamalar arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. H_2 e hipotezi desteklendi. Buna göre kadınlar (2,09) erkeklere göre (2,689) daha fazla KPSS B grubuna hazırlanmayı düşünmektedir.

“Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.” sorusuna verilen cevaplar cinsiyete göre %5 ve daha az hata payında ortalamalar arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. H_3 f hipotezi desteklendi. Buna göre kadınların (1,848) erkeklere göre (2,131) daha fazla kamu sektöründe çalışmak istekleri anlaşılmaktadır.

“Kendi işimi kurmayı düşünüyorum” sorusuna verilen cevaplar cinsiyete göre %5 ve daha az hata payında ortalamalar arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. H_2 hipotezi desteklendi. Buna göre erkeklerin (2,7778) kadınlara göre (3,388) daha fazla kendi işini kurma isteklerine sahip oldukları söylenebilir.

Cinsiyet değişkeninin diğer tablodaki değişkenler kapsamında ortalamalar arasındaki farklılıkları %5 ve daha az hata payında anlamlı bulunamamıştır.

4.4.3. Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefledikleri Meslek Grubu İle Öğrenim Türleri Arasındaki İlişki

Öğrencilerin muhasebe/finans derslerindeki başarı durumları ile öğrenim türleri arasındaki ilişki t-testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo-6’da yer almaktadır.

Tablo-6: Öğrenim Türüne Göre t-Testi Karşılaştırmaları

		Sayı	Ortalama	Std. Sapma	t	s.d	p
KARŞILAŞTIRMA DEĞİŞKENLERİ							
Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum.	ÖRGÜN	234	2,6567	1,29743	0,356	445	0,722
	İ.Ö.	213	2,6132	1,27365			
Mali Müşavir olmayı düşünüyorum	ÖRGÜN	234	3,1159	1,25236	1,913	445	0,046 *
	İ.Ö.	213	2,8868	1,27179			
Akademisyenliği düşünüyorum	ÖRGÜN	234	3,1416	1,29709	2,410	445	0,016 *
	İ.Ö.	213	2,8443	1,30232			
KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	ÖRGÜN	234	2,3348	1,33567	-1,110	443	0,268
	İ.Ö.	213	2,4764	1,35409			
KPSS B Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.	ÖRGÜN	234	2,3648	3,41901	-,0351	445	0,726
	İ.Ö.	213	2,4528	1,33939			
Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.	ÖRGÜN	234	1,9313	1,12744	-1,301	445	0,194
	İ.Ö.	213	2,0708	1,13107			
Özel sektörde çalışmayı düşünüyorum	ÖRGÜN	234	3,0000	1,21059	0,975	445	0,330
	İ.Ö.	213	2,8868	1,23780			
Kendi işimi kurmayı düşünüyorum	ÖRGÜN	234	3,1631	1,26253	1,647	445	0,100
	İ.Ö.	213	2,9623	1,30928			

Tablo-6'ya bakıldığında *öğrenim türü* gruplama değişkenine göre bazı karşılaştırmalı değişkenler açısından ortalamalar arası farklılıkların sorgulanması sonucunda;

“*Mali Müşavir olmayı düşünüyorum.*” ve “*Akademisyenliği düşünüyorum.*” değişkenlerinin %5 ve daha az hata payında ortalamalar arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. H_{3b} ve H_{3c} hipotezleri desteklendi.

Tablo-6'daki ortalamalara göre ikinci öğretim öğrencileri, örgün öğretim öğrencilerine göre *mali müşavir olmayı* ve *akademisyen olmayı* daha fazla düşünmektedirler.

4.4.4. Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefledikleri Meslek Grubu İle Öğrenim Gördükleri Bölümler Arasındaki İlişki

Öğrencilerin muhasebe/finans derslerindeki başarı durumları ile okudukları bölümler arasındaki ilişki Anova testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo-7'de yer almaktadır.

Tablo-7: Bölüme Göre Anova Karşılaştırmaları Tablosu

		Kareler	s.d	Ortalama	F	P
		Toplamı		Kare		
Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum	Gruplar arası	33,013	3	11,004	6,944	0,0001*
	Grup içi	700,415	442	1,585		
	Toplam	733,428	445			
Mali Müşavir olmayı düşünüyorum	Gruplar arası	25,635	3	8,545	5,511	0,001*
	Grup içi	685,345	442	1,551		
	Toplam	710,980	445			
Akademisyenliği düşünüyorum	Gruplar arası	10,249	3	3,416	2,019	0,110
	Grup içi	747,751	442	1,692		
	Toplam	758,000	445			
KPSS Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum	Gruplar arası	21,706	3	7,235	4,091	0,007*
	Grup içi	781,648	442	1,768		
	Toplam	803,354	445			
KPSS Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum	Gruplar arası	12,017	3	4,006	,575	0,632
	Grup içi	3079,528	442	6,967		
	Toplam	3091,545	445			
Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.	Gruplar arası	3,932	3	1,311	1,029	0,380
	Grup içi	563,065	442	1,274		
	Toplam	566,998	445			

Özel sektörde çalışmayı düşünüyorum	Gruplar arası	4,040	3	1,347	,900	0,441
	Grup içi	661,558	442	1,497		
	Toplam	665,599	445			
Kendi işimi kurmayı düşünüyorum	Gruplar arası	3,489	3	1,163	,702	0,551
	Grup içi	732,493	442	1,657		
	Toplam	735,982	445			

Tablo-7'ye bakıldığında *öğrenim görülen bölümler* bazında mezuniyet sonrası planları ile ilgili ortalamalar arası farklılık testi Tek Yönlü Anova testine ait verilere göre;

“Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum,” “Mali müşavir olmayı düşünüyorum.” ve “KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum.” değişkenlerinde %5 ve daha az hata payında anlamlı farklılık bulunmuştur. H_{4a} , H_{4b} ve H_{4d} hipotezi desteklendi. Diğer değişkenlerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anlamlı farklılık bulunan değişkenlere ait çoklu karşılaştırma testleri, homojen varyans durumları dikkate alınarak yapılan analizlerde Tablo 8'deki sonuçlara ulaşılmıştır:

Tablo-8: Bölüme Göre Çoklu Karşılaştırma Tablosu

Bağımlı Değişken	(I) BÖLÜM	(J) BÖLÜM	Ort. Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.	
Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum	Scheffe	İŞLETME	-,60227*	,17636	,009	
		İKTİSAT	MALİYE	-,23454	,17968	,636
			KAMU YÖNETİMİ	-,69679*	,17488	,001
			İKTİSAT	,60227*	,17636	,009
		İŞLETME	MALİYE	,36773	,16545	,178
			KAMU YÖNETİMİ	-,09452	,16023	,951
	İKTİSAT		,23454	,17968	,636	
	MALİYE	İŞLETME	-,36773	,16545	,178	
		KAMU YÖNETİMİ	-,46225*	,16387	,048	
		KAMU	,69679*	,17488	,001	

Mali Müşavir olmayı düşünüyoru m	Scheffe	YÖNETİM İŞLETME	,09452	,16023	,951
		İ MALİYE	,46225*	,16387	,048
		İŞLETME	,09452	,16698	,994
		MALİYE	,46225*	,16190	,028
		İŞLETME	-,58264*	,17445	,012
		İKTİSAT MALİYE	-,00205	,17773	1,000
		KAMU YÖNETİMİ	-,26696	,17299	,498
		İKTİSAT	,58264*	,17445	,012
		İŞLETME MALİYE	,58060*	,16366	,006
		KAMU YÖNETİMİ	,31569	,15849	,266
		İKTİSAT	,00205	,17773	1,000
		MALİYE İŞLETME	-,58060*	,16366	,006
		KAMU YÖNETİMİ	-,26491	,16210	,446
		KAMU YÖNETİM İKTİSAT	,26696	,17299	,498
KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyo rum	Tamhane	İŞLETME	-,31569	,15849	,266
		MALİYE	,26491	,16210	,446
		İŞLETME	-,32335	,19937	,491
		İKTİSAT MALİYE	,19523	,19468	,899
		KAMU YÖNETİMİ	,19823	,18974	,880
		İKTİSAT	,32335	,19937	,491
		İŞLETME MALİYE	,51858*	,17392	,019
		KAMU YÖNETİMİ	,52158*	,16839	,013
		İKTİSAT	-,19523	,19468	,899
		MALİYE İŞLETME	-,51858*	,17392	,019
		KAMU YÖNETİMİ	,00300	,16280	1,000
		İKTİSAT	-,19823	,18974	,880
		KAMU YÖNETİM İŞLETME	-,52158*	,16839	,013

İ	MALİYE	-,00300	,16280	1,000
---	--------	---------	--------	-------

Tablo-8'e göre "Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum," değişkenine göre İktisat Bölümü öğrencileri, Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerinden daha fazla olmak üzere hem Kamu Yönetimi hem de İşletme Bölümü öğrencilerinden daha fazla muhasebe/finans ağırlıklı bir alanda çalışmak istedikleri sonucu çıkarılabilir.

"Mali müşavir olmayı düşünüyorum." değişkeni açısından İşletme Bölümü öğrencileri hem İktisat Bölümü hem Maliye Bölümü öğrencilerine göre daha az mali müşavir olmayı istedikleri sonucu çıkarılabilir.

"KPSS-A'ya hazırlanmak istiyorum." değişkeni açısından ise homojen varyans olmama durumuna göre yapılan Tamhane testi kapsamında İşletme Bölümü öğrencilerinin hem Kamu Yönetimi Bölümü hem Maliye Bölümü öğrencilerine göre daha az KPSS-A'ya hazırlanmak istedikleri anlaşılmaktadır.

4.4.5. Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Hedefledikleri Meslek Grubu İle Gelir Düzeyleri Arasındaki İlişki

Öğrencilerin muhasebe/finans derslerindeki başarı durumları ile gelir düzeyleri arasındaki ilişki Anova testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo-9'da yer almaktadır.

Tablo-9: Gelire Göre Anova Karşılaştırmaları Tablosu

		Kareler	s.d	Ortalama	F	P
		Toplamı		Kare		
Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak istiyorum	Gruplar arası	3,389	2	1,694	1,028	0,359
	Grup içi	730,040	443	1,648		
	Toplam	733,428	445			
Mali Müşavir olmayı düşünüyorum	Gruplar arası	5,468	2	2,734	1,717	0,181
	Grup içi	705,512	443	1,593		
	Toplam	710,980	445			
Akademisyenliği düşünüyorum	Gruplar arası	9,484	2	4,742	2,806	0,061
	Grup içi	748,516	443	1,690		
	Toplam	758,000	445			
KPSS A Grubuna hazırlanmayı düşünüyorum	Gruplar arası	4,801	2	2,400	1,332	00,265
	Grup içi	798,553	443	1,803		
	Toplam	803,354	445			
KPSS B Grubuna	Gruplar arası	8,256	2	4,128	,593	0,553

hazırlanmayı düşünüyorum	Grup içi	3083,288	443	6,960		
	Toplam	3091,545	445			
Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.	Gruplar arası	10,055	2	5,028	3,999	0,019*
	Grup içi	556,943	443	1,257		
	Toplam	566,998	445			
Özel sektörde çalışmayı düşünüyorum	Gruplar arası	2,816	2	1,408	,941	0,391
	Grup içi	662,783	443	1,496		
	Toplam	665,599	445			
Kendi işimi kurmayı düşünüyorum	Gruplar arası	12,154	2	6,077	3,719	0,025*
	Grup içi	723,828	443	1,634		
	Toplam	735,982	445			

Tablo-9'a bakıldığında *gelir düzeyi* bazında mezuniyet sonrası planları ile ilgili ortalamalar arası farklılık testi Tek Yönlü Anova testine ait verilere göre;

“Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum.” ve “Kendi işimi kurmayı düşünüyorum.” değişkenlerinde %5 ve daha az hata payında anlamlı farklılık bulunmuştur. H_{5f} ve H_{5h} hipotezleri desteklendi. Diğer değişkenlerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anlamlı farklılık bulunan değişkenlere ait çoklu karşılaştırma testleri, homojen varyans durumları dikkate alınarak yapılan analizlerde Tablo-10'daki sonuçlara ulaşılmıştır:

Tablo-10. Gelire Göre Çoklu Karşılaştırma Tablosu

Bağımlı Değişken	(I) GELİR	(J) GELİR	Ort. Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.	
Kamu sektöründe çalışmayı düşünüyorum	Tamhan e	1000 TL VE ALTI	1000-3000	,08312	,11729	0,859
			3000 TL VE ÜZERİ	-,37371	,20263	0,191
			1000 TL VE ALTI	-,08312	,11729	0,859
			3000 TL VE ÜZERİ	-,45683*	,18957	0,044
			1000 TL VE ALTI	-,08312	,11729	0,859
			3000 TL VE ÜZERİ	-,37371	,20263	0,191

		1000-3000	,45683*	,18957	0,044
kendi işimi kurmayı düşünüyorum Scheffe	1000 TL VE ALTI	1000-3000	-	,13492	0,206
		3000 TL VE ÜZERİ	,21479	,19682	0,552
	1000-3000	1000 TL VE ALTI	,24013	,13492	0,206
		3000 TL VE ÜZERİ	,45492*	,18420	0,048
	3000 TL VE ÜZERİ	1000 TL VE ALTI	-	,19682	0,552
		1000-3000	-	,18420	0,048

Tablo-10'a göre anlamlı farklılık bulunan değişkenlere ait çoklu karşılaştırma testleri, homojen varyans durumları dikkate alınarak yapılan analizlerde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

“Kamu sektöründe çalışmak istiyorum.” değişkenine göre 3000 TL ve üzeri aile geliri olan öğrencilerin 1000-3000 TL geliri olan öğrencilere göre az kamu sektöründe çalışmak istedikleri yorumlanabilir.

“Kendi işimi kurmak istiyorum.” değişkeni kapsamında ise 3000 TL ve üzeri aile geliri olan öğrencilerin 1000-3000 TL geliri olan öğrencilere göre daha az kendi işini kurma eğiliminde oldukları ifade edilebilir.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Harran Üniversitesi İİBF öğrencilerinin muhasebe/finans derslerindeki başarı düzeyinin mezuniyet sonrası iş tercihlerine etkisinin incelendiği çalışmamızda aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

- Öğrenciler, muhasebe/finans derslerinde zorlandıklarını ifade etmekle birlikte, aynı zamanda bu derslerden başarılı olduklarını da belirtmişlerdir.
- Derslerin uygulamaya yönelik işlenmesi ve stajın olması konusunda istekleri vardır.
- Büyük bir çoğunluğu kamu sektöründe çalışmayı düşünmektedir.

- KPSS A ve KPSS B ye girmek isteyenlerin oranları birbirine yakındır. Öğrenciler kısa yoldan hayata atılmak istemekte, bir kısmı maaşa geçtikten sonra uzmanlık sınavlarına çalışmayı düşünmektedir.
- Mezun olduktan sonra muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak isteyenlerin ve İİBF'yi tercih etmede muhasebe/finans sektörüne olan ilginin ağırlığı yaklaşık %28'dir.
- Muhasebe/finans derslerinde kendini başarılı görenler ve muhasebe/finans bilgisini günlük hayatta kullananların oranı %40'dır.
- Kamu sektöründe çalışmayı düşünenlerin oranı %73, özel sektörde çalışmayı düşünenlerin oranı %35, çalışmamayı düşünenlerin oranı %15, kendi işini kurmayı düşünenlerin oranı %32, şu an tek hedefim mezun olmak diyenlerin oranı %42'dir.
- Öğrencilerin %62'si KPSS A'ya, % 64 ise KPSS B'ye hazırlanmayı düşünüyor.
- %17'si fakültede almış oldukları eğitimin KPSS'ye girmek için yeterli olduğunu, %70'i ise iş hayatı için gerekli olduğunu düşünüyor.
- Öğrencilerin yarısı mezun olduğunda muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmayı istemektedir.
- %35'i ise Mali Müşavirliği, akademisyenliği ve lisans üstü eğitimi düşünüyor.
- Muhasebe derslerinde başarılı olanlar, başarısız olanlardan daha fazla bu sektörde çalışmak ve mali müşavir olmak isteklerini ve ifade etmişlerdir.
- Kadınlar, erkeklere göre KPSS B'ye girmek ve kamu sektöründe çalışmak konusunda daha fazla istekli davranırken erkekler de kendi işini kurma konusunda daha fazla istekli olduklarını belirtmişlerdir.
- İ.Ö. öğrencileri, örgün öğretim öğrencilerine göre mali müşavirlik ve akademisyenlik konusunda daha isteklidir.

Sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin büyük bir kısmının muhasebe/finans derslerinin önemini kavradıkları ve kendilerini başarılı gördükleri anlaşılmaktadır. Bununla birlikte bu derslerin işlenmesinde teorik bilginin yanı sıra pratik bilginin de olmasını istedikleri ayrıca derslerle ilgili pratik bilgilerini arttırmak ve iş hayatına hazırlık yapmak için staj uygulamasını istedikleri görülmüştür. Bu konuda fakültemizce uygulanan gönüllü staj

uygulamasının kapasitesinin arttırılarak devam ettirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kamu sektöründe çalışmak istemesi bölgesel bazda özel iş imkanlarının çok fazla olmaması ve bir anlamda kendilerini garantiye alma isteklerinden kaynaklanmaktadır. Muhasebe/finans ağırlıklı bir sektörde çalışmak isteyen ve mali müşavir olmak isteyenler genellikle muhasebe/finans grubu dersleri seven öğrencilerdir. Buradan çıkarılacak sonuç öğrencinin dersi sevdiğçe dersle ilgili planlarının daha uzun vadeli olduğu gerçeğidir.

Çalışmamız sadece Harran Üniversitesi İİBF öğrencilerine yönelik olduğu için sonuçlar diğer üniversiteleri bağlamamaktadır. Çalışmanın farklı üniversitelerinin farklı bölümlerinde de yapılmaya devam edilmesi bu konudaki görüşlerin ortaya konması açısından önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

Akar, C. (2012). “Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörler: İktisadi Ve İdari Bilimler Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma” *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Nisan 2012, 7(1), 97-120.

Bahar, H.H. (2002). “Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi Ve İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bazı Sosyo-Ekonomik Özellikleri İle Fakülte Tercihleri Arasındaki İlişki” *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt-Sayı: 4-1 Yıl:2002.

Çarıkçı, O. (2017). “Muhasebe Eğitimi Almakta Olan Öğrencilerin Motivasyonları Ve Muhasebe Bölümünü Tercihlerinin İrdelenmesi” *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.22, S.4, S.1223-1233.

Durer, S., Çalışkan, Ö.A., Akbaş, H.E. ve Gündoğdu, E.C. (2009). “İşletme Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Alanında Kariyer Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi” *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı:43.

Nakiboğlu, A. (2017). “İktisat Bölümünde Okuyan Öğrencilerin İktisat Bölümünü Seçme Nedenleri Ve Beklentilerinin İncelenmesi” *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt-Sayı: 10 (2), Nisan 2017, 1-10.

Öztürk, Z. ve İlman, E. Z. (2015). “Sağlık Yönetimi ve İşletmeciliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Bölümü Tercih Nedenleri ile Beklenti ve Motivasyon Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma” *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 8, Sayı 1, Haziran 2015, ss. 71-93.

Sarıkaya,T. ve Khorshid, L. (2009). “Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi” *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar 2009, 7(2), 393-423.

Yazıcıoğlu, Y. Ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.